

Motivacija, interes

Motivacija je glavna sila, ki poganja učenje in vzdržuje napor, potreben za učenje.

Ločimo:

- zunanjo motivacijo (učenje zaradi zunanjih posledic),
- notranjo motivacijo (učenje iz lastnega razloga).

Značilnosti notranje in zunanje motivacije

- Bralec je zatopljen v branje,
 - uporablja bolj KSR in BUS,
 - je radoveden (raznoliki interesi),
 - si sam postavlja bralne cilje,
 - usmerja trud in premaguje ovire,
 - rad deli bralne izkušnje s sošolci,
 - nagrada je novo znanje in užitek,
 - ceni svoje branje,
 - ima pozitivna stališča do branja,
 - branje je zanj vir zadovoljstva, potešitev radovednosti ...
- Bralec se izogiba branju,
 - se izogiba uporabi strategij,
 - je ustrežljiv in prilagodljiv,
 - bralne cilje mu postavljajo drugi,
 - išče najkrajšo pot do cilja,
 - o prebranem ne govori (negotov),
 - nagrada je ocena (priznanje),
 - o sv. br. nima dobrega mnenja,
 - ima manj pozitivna stališča do br.,
 - branje je zanj sredstvo za doseg drugih ciljev (ocena, priznanje).

Bralna motivacija vključuje:

1. Prepričanja o sposobnostih in učinkovitosti branja:
 - lastna učinkovitost (prepričanje, da si lahko uspešen),
 - izziv (pripravljenost spopadanja s težkimi besedili),
 - izogibanje dejavnosti.

2. Cilji in razlogi za branje:

- *radovednost (želja po branju teme),*
- *zatopljenost (želja po branju),*
- *pomembnost (prepričanje, da je branje pomembno);*
- priznanje (prejemanje priznanj/pohval),
- branje za ocene (želja po dobri oceni),
- tekmovalnost (prekositi druge).

3. Socialni vidik branja:

- Socialnost (branje iz socialnih razlogov),
- Ustrežljivost (z branjem ustreže pričakovanjem drugih).

*Interes se rodi v prijetni izkušnji,
ki vzbudi željo in pričakovanje, da
bi se ta dejavnost ponovila.*

Za razvijanje bralnih interesov moramo upoštevati:

- izbiro gradiva,
- težavnost bralnega gradiva,
- priložnost dokončati bralno dejavnost (čas, dolžina izbranih besedil),
- potrditev v socialnem okolju (pohvala, nagrada, izmenjava izkušenj).

Socialno-kulturni dejavniki

- Med učenci iz različnih socialnih slojev obstajajo razlike v jezikovnem razvoju, ki vplivajo na bralno učinkovitost.
- Socialna in kulturna razvitost okolja močno vpliva na šolsko uspešnost in nekatere druge lastnosti učencev.
- Pomen pomoči staršev pri branju.